

Forskningsnetværket Musik i Dagtilbud

Musikken som løftestang i dagtilbud

Mål og Vision - *Musikken som løftestang i dagtilbud*

Spørgsmål 1:

Hvorledes kan der udvikles et fællesskab på tværs af dagtilbudspraksis, forskning og musikpædagogik, der opleves meningsfuldt og givende for alle parter og som skaber aktuel værdi for dagtilbudspædagogikken?

Spørgsmål 2:

Hvilken indflydelse har forskningsfællesskabet på karakteren af de forskningstematikker og forskningsspørgsmål, der udvikles?

Spørgsmål 3:

Hvilke konkrete forskningsspørgsmål kan der udvikles i forhold til musik i dagtilbud, der er relevante for pædagoger og den pædagogiske praksis?

Pædagoger

Deltagende pædagoger i netværket fremhæver den positive betydning af at blive **inspireret af pædagoger fra andre institutioner** i forhold til den måde, musikken kan bruges i hverdagen.

Her fremhæves også **praksisnære oplæg** på møderne, der inspirerer med konkrete ideer:

“Det er givtigt at høre fra andre steder om hvordan de implementerer musikken i deres hverdag og få inspiration derigennem”.

Derudover fremhæves **musikkens betydning generelt** og pædagoger er i denne sammenhæng optaget af at have **viden, der på en eller anden måde dokumenterer musikkens effekt**, både generelt og i forhold til pædagogernes kerneopgaver, eksempelvis sprogudvikling:

“For os har det været enormt vigtigt at møde andre, der forstår og har fokus på vigtigheden af musik i dagtilbud og også musikkens betydning generelt.”

Forskere/lektorer

Deltagende forskere lægger vægt på muligheden for at **skabe en sammenhæng mellem forskning og praksis**. Således understreges, hvordan forskning i møderne fremstår anderledes set gennem en **praksisnær forskningsoptik**:

“Det er bare så godt at have en løbende samtale, hvor forskning og praksis er i tæt interaktion.”

Deltagende lektorer med erfaring inden for musikpædagogisk forskning lægger vægt på koblingen til pædagoguddannelsen, og på hvordan netværket **kvalificerer sammenhængen mellem uddannelse og praksis**:

“Som musikunderviser på pædagoguddannelsen er det godt at få den direkte forbindelse til praksis. Hvordan lever musikken derude i den pædagogiske virkelighed? Dette er superrelevant at kunne tage med til mine studerende, når jeg underviser i musik.”

Kulturskole

Deltagende kulturskolemedarbejdere fremhæver værdien i at være tæt på den pædagogiske praksis og hverdagen i dagtilbud med henblik på at kunne **forstå institutionernes behov og rammer og se musikpædagogiske initiativer i institutionernes perspektiv.**

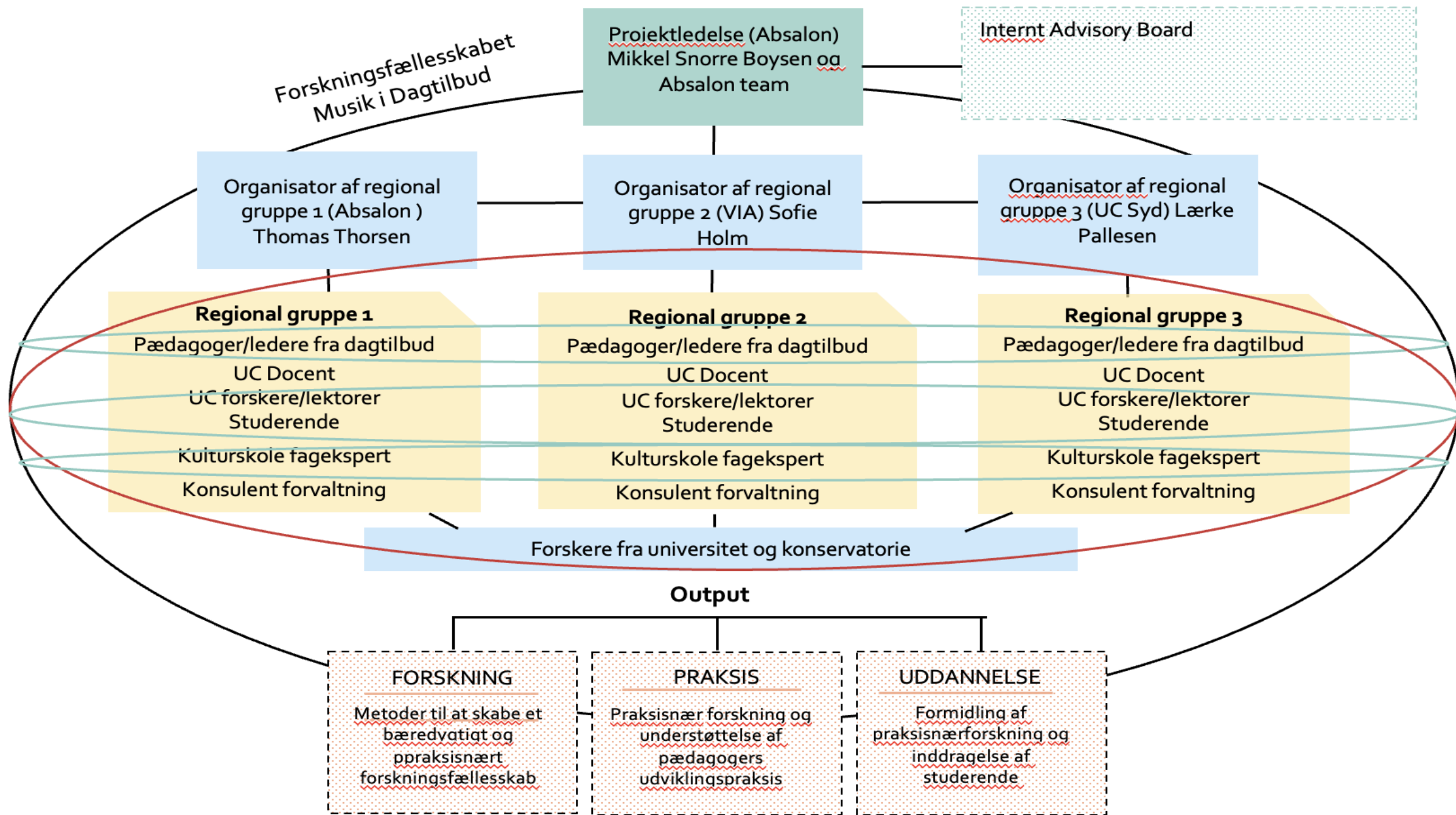
”Gavnligt at have den pædagogiske praksis tæt på, så jeg som kulturskole hele tiden husker, at det jeg tilbyder, skal give mening. Det skal ikke kun være en god ide for kulturskolen eller være fordi vi synes det er fedt. Jeg får kvalificeret vores initiativer ved at høre om de forskellige prøvehandlinger. Netværket hjælper til at åbne de faglige kasser vi alle sidder i og få mig til at interessere mig for de andres kasser.”

Nyt projekt "Forskningsfællesskabet Musik i Dagtilbud"

16 deltagende dagtilbud:

- Børnehaven Bredstrupgade
- Børnehuset Børnely
- Mælkebøtten
- Tappernøje Børnehus
- Kilden
- Børnehuset Hjortkær
- Midtbyens Børnehave
- Skovlyst
- Spjellerup Fribørnehave
- + 8 institutioner i Randers

Artikel - Kognition & Pædagogik 2025

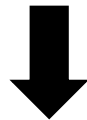

Musikken som løftestang i Dagtilbud

(Forskningsnetværket Musik i Dagtilbud)

+

Pædagogisk entreprenørskab

Musikpædagogisk entreprenørskab i dagtilbud

Hvordan kan musikpædagogisk entreprenørskab udspille sig og udvikles i samspillet mellem pædagogers musikpædagogiske visioner og dagtilbudsbørns legende deltagelse i en hverdagspraksis?

Musikpædagogisk entreprenørskab

- Udspringer af *pædagogisk entreprenørskab*, der er kendetegnet ved at udvikle nytænkende løsninger på pædagogiske udfordringer, ofte på en måde, der kombinerer aktørernes engagement med et samfundsorienteret perspektiv.
- *Musikpædagogisk entreprenørskab* handler om at finde nye (lokale) veje ind i det musikpædagogiske arbejde. Nogle entreprenante initiativer er kortvarige aktiviteter, mens andre udvikler sig til langvarige og bæredygtige miljøer.
- *Musikpædagogisk entreprenørskab* opstår, når fx pædagoger, igangsætter nye praksisser, der kombinerer musikfaglighed med personlige interesser, og hvor musikken bliver en integreret del af det pædagogiske arbejde..

Musikalske stifindere

Musikalske stifindere (*musical pathfinders*) beskriver fem forskellige idealtyper og musikalske stier, som pædagoger kan træde for at åbne for mangfoldige deltagelsesbaner for børn.

- **DJ'en** bruger aktivt digital teknologi (fx streaming) til at integrere musik i dagligdagen.
- **Facilitatoren** skaber rammer, hvor børnene selv kan udforske og skabe musik.
- **Korlederen** leder strukturerede musikaktiviteter med fokus på sang og fællesskab.
- **Omsorgsgiveren** integrerer musik i omsorgssituationer og daglige rutiner og har fokus på at skabe tryghed, nærhed og relationer.
- **Performeren** deler sin egen musikalske passion og optræder for og med børnene.

I praksis er idealtyperne ofte flydende og overlapper hinanden.

Musikalske invitationer

Musikalske invitationer er en videreudvikling af Jørn Nielsens (2023) begreb invitationer. Ved at se på børns adfærd som invitationer ledes vores opmærksomhed og nysgerrighed til:

"Børnenes kommunikation, sammenhængene, os selv og den måde, vi deltager på" (s. 29)

- Børns musikalske adfærd kan således forstås som en invitation til pædagoger til at møde dem i musikken gennem samspil, daglige rutiner
- Pædagogerne rettes i denne forståelse mod børnene og mod en åben, nysgerrig tilgang til at forstå og møde børnene med udgangspunkt i deres musikalske meningsunivers.

(Nielsen, 2023)

Case. Fredagsrock i Hjortkær

“ER I KLAR VINDINGE? - VI KAN IKKE HØRE JER!”,

råber de to femårige piger i mikrofonerne. Pigerne har netop indtaget den interimistiske scene bygget af mælkekasser og

en træplade, og pædagogen Claus spørger, om de er klar til at synge “Lyst til at hop”.

Foran scenen, der er placeret bagerst på legepladsen, er børnehavebørn og pædagoger i den grad klar til at hoppe, heppe og synge sammen med pigerne på scenen [...]

Da Claus mærker, at energien begynder at dale blandt børn og kolleger, synger de en sidste fællessang, før fredagsrocken lukker ned for denne gang. Mens Claus pakker højtaler og mikrofoner ned, summer mange børn stadig rundt om scenen, mens andre børn indtager selve scenen, hvor de synger, danser og spiller luftguitar et stykke tid endnu.

(Uddrag af feltnoter)

Cases. Bredstrupgade og Midtbyen

Pædagogen trækker en seddel med en tegning af en slange op ad sangkisten. "Hvem har lagt den her tegning i kisten?", spørger hun. "Det har jeg", svarer Mikkel. "Hvad er det for en sang, du har tegnet?", spørger pædagogen. "Det er en, jeg selv har fundet på", svarer Mikkel, hvorefter han synger sin slangesang for gruppen.

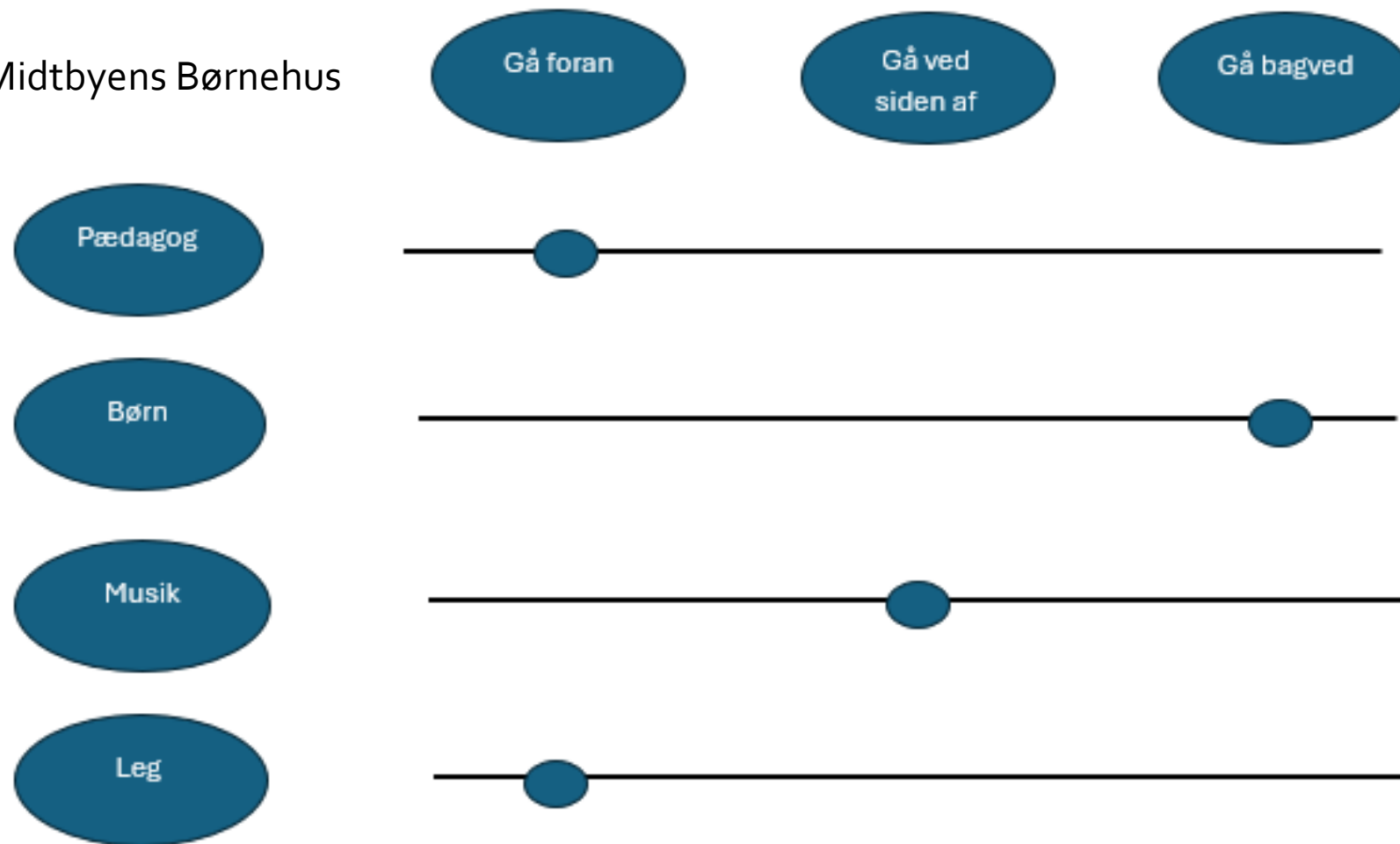
.....

"Benjamin skal liste, liste, liste, liste, Louie han skal også, med os ud og cykle..." , synger pædagogen Mette i vuggestuen, hvor tre børn og en pædagog skal på cykelbanen. Vejen går gennem flere overgange – fra stue til garderobe, ned i elevator og ud. Overgangene følges af improviseret sang, hvor Mette, synger børnenes navne og om de handlinger, de skal gøre sammen: "Hvor mon dine sko er? Niko, Niko, Niko – kan du finde sko'ne? "

Den Musikpædagogiske Mixerpult

Ex Midtbyens Børnehus

Mixerpultens indstilling er dynamisk, idet initiativ, fokus og balance som oftest skifter løbende i en musikpædagogisk aktivitet.

Musikpædagogisk entreprenørskab

– Artiklens konklusioner

Musikpædagogisk entreprenørskab følger ikke en fast opskrift, men udvikles:

- i det levende samspil mellem pædagogers musikpædagogiske intentioner og børns legende deltagelse i hverdagslivet i dagtilbud.
  - når pædagoger skaber musikalske rammer, der både kan samle børneflokken og samtidig er åbne for børns invitationer, og når de formår at tilpasse deres egen rolle i takt med børnenes udtryk.
- ...
- Det peger ind i en musikpædagogik i dagtilbud, hvor pædagogers musikalske engagement, nysgerrighed, åbenhed og deltagelse er mere centralt end musikalske færdigheder.

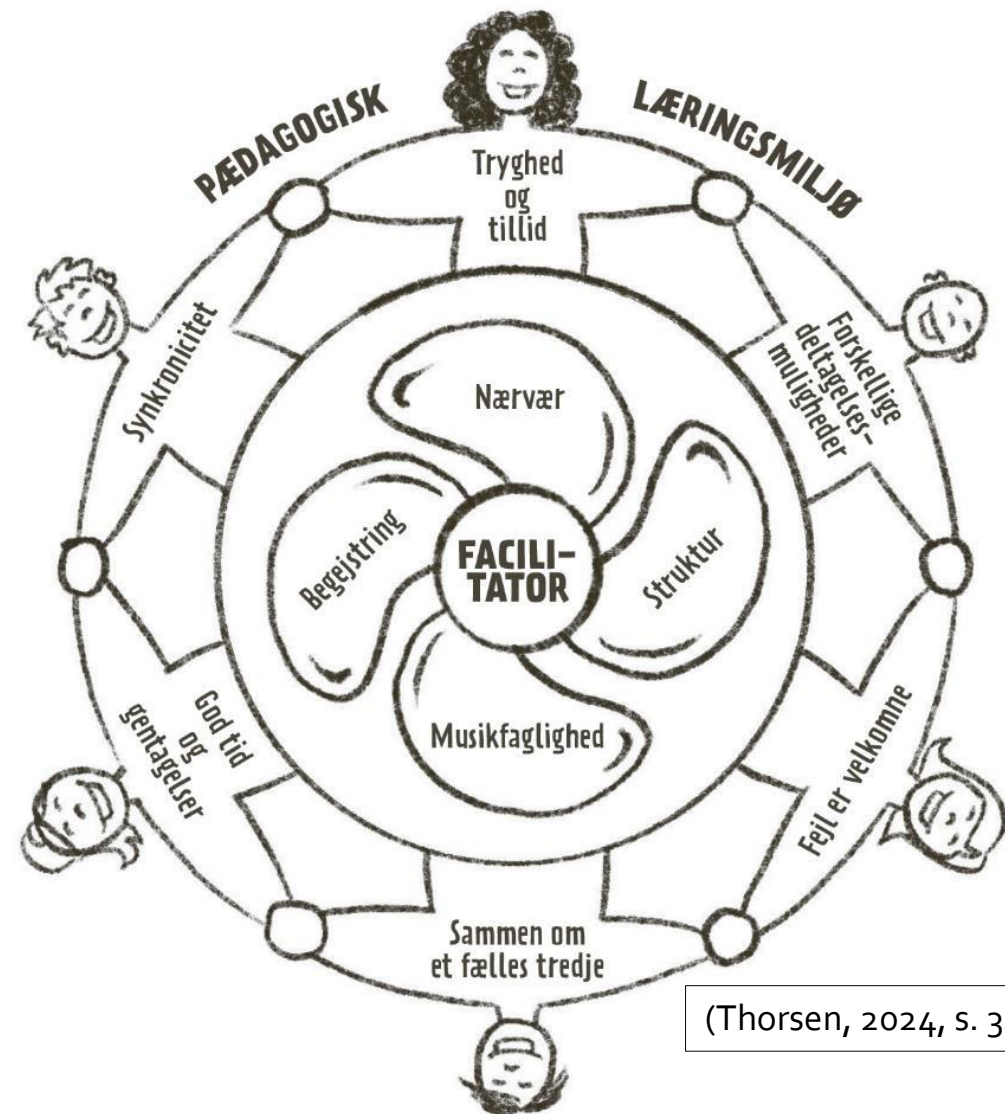
Propelmodellen

Pædagogen som facilitator - *Tilgange*

- Nærvær
- Begejstring
- Struktur
- Musikfaglighed

Det pædagogiske (lærings)miljø - *Opmærksomheder*

- Tryghed og tillid
- Sammen om et fælles tredje
- Forskellige deltagelsesmuligheder
- God tid og gentagelser
- Fejl er velkomne
- Synkronicitet

(Thorsen, 2024, s. 34)

Pædagog/facilitator er drivkraften (propellen) i det fælles musikalske flow, men musikken opstår først, når gruppen sammen lader sig føre med og synkroniserer sig i sang, sammenspil osv. som et glædesfyldt fælles tredje.

Referencer

Boysen, M. S. (2022). *Pædagogisk entreprenørskab*. Akademisk Forlag.

Boysen, M. S. (2024). Musikpædagogisk entreprenørskab. I T. Thorsen (Red.), *Musikken i pædagogikken*. Akademisk Forlag

Egense, S., H., Pallesen, L. & Thorsen, T. (2025). Musikpædagogiske entreprenørskab i dagtilbud. *Kognition & Pædagogik* 138

Knudsen, J.S.; Aglen, G.S.; Danbolt, I. & Engesnes, N. (2019) "Musical pathfinders of the kindergarten". *Contemporary Issues in Early Childhood* 20, nr. 2: 163–76

Nielsen, Jørn (2023). *Fra symptomer til trivsel: at forstå og gribe børns og unges invitationer*. Akademisk Forlag

Thorsen, T. (2024). *Musikken i pædagogikken*. Akademisk Forlag.

.